

RAJAJOKIKOMISSION LAUSUNTO ESITYKSESTÄ LAIKSI KALASTUSLAIN MUUTTAMISEKSI

Maa- ja metsätalousministeriö pyytää Suomalais-ruotsalaiselta rajajokikomissiolta lausuntoa koskien hallituksen esitystä laiksi kalastuslain muuttamiseksi.

Kalastuslakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset, jotka velvoittaisivat vapaa-ajan kalastuksen saaliiden ilmoittamiseen. Tavoitteena on parantaa kalastustietojen saamista päätöksentekijöille vapaa-ajankalastuksesta sekä varmistaa riittävän ja laadukkaan tiedon saaminen kalakantojen käytön ja hoidon järjestämiseksi.

Kalakantojen kestävä käyttö

Suomalais-ruotsalaisen rajajokisopimuksen tarkoituksessa todetaan, että erityistä huomiota on kiinnitettävä kalakantojen suojeluun ja kestäväan käyttöön (91/2010 artikla 2.2.d).

Olemassa oleva saalisraportointisovellus osoitteessa lohitalasto.fi on vuodesta 2019 kerännyt tietoja rajajokien kalastajien lohisaaliista. Kyseinen järjestelmä on kuitenkin onnistunut saamaan tiedon vain murto-osasta vapaa-ajan kalastajien saaliista, mikä todennäköisesti johtuu siitä, että raportointi on ollut vapaaehtoista.

Rajajokikomissio pitää velvoitetta ilmoittaa saalis tarkoituksenmukaisena. Parempi saalistieto auttaa kalakantojen hoitoa Tornionjoella.

Tasapuolisuus yli rajan

Esityksessä on kyse Suomen kansallisesta kalastuslainsäädännöstä. Tornio-, Muonio- ja Könkämäen jokien kohdalla on kuitenkin tärkeää ottaa huomioon, että kyse on rajajoista. Aineistossa todetaan, että esityksestä on informoitu Ruotsin viranomaisia erityisesti Tornionjokea koskevan menettelyn osalta. Jää kuitenkin epäselväksi, onko tarkoitus osallistaa Ruotsi asian valmisteluun.

Komissio huomauttaa, että sellainen tilanne, jossa ainoastaan Suomen puolella on velvoite saaliin ilmoittamisesta, ei ole tasapuolista yli rajan. Tämän vuoksi komissio korostaa tarpeen yhteistyölle valtioiden välillä. Mikäli naapurivaltiot Suomi ja Ruotsi voivat yhdessä sopia vapaa-ajan kalastuksen saaliin ilmoittamisvelvoitteesta, tälle olisi paremmat mahdollisuudet saada alueellinen hyväksyntä.

Ruotsin hallitus on aloittanut selvityksen kalastuslain päivittämiseksi (Modernisoitu kalastuslaki ja paremmat edellytykset vesien käytölle Dir. 2022:92). Siinä on tarkoitus selvittää mm. missä tapauksissa saalisraportointivelvoitukset muille kuin ammattikalastajille voisivat olla ajankohtaisia. Selvityksen aikataulun mukaan tulokset esitettäisiin 29. marraskuuta 2024.

Komissio ehdottaa, että sopimuspuolet kävisivät keskustelua vapaa-ajan kalastuksen saaliinraportointivelvoitteesta Tornionjoen osalta esimerkiksi vuotuisten kalastussääntö-neuvotteluiden yhteydessä. Suomi voisi esimerkiksi kannustaa myös Ruotsia ottamaan käyttöön saaliinraportointivelvollisuuden, joka antaisi paremman tietopohjan sekä edellytykset kalakantojen kestäväälle käytölle.

Lausunnon on valmistellut komission vs. sihteeri Simja Lempinen. Komissio on hyväksynyt lausunnon sähköpostimenetelmällä 14 lokakuuta 2022 ja lausunto on tallennettu ACTA diaarihallintajärjestelmään.

Suomalais-ruotsalainen rajajokikomissio

TIEDOKSI:

Norrbottnens läänihallitus
Lapin ELY-keskus
Havs- och vattenmyndigheten